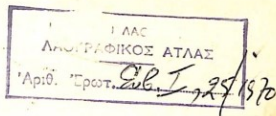

25

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

4.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-15 Φεβρουαρίου 1970

ἈΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἡ βόλοῦντο. συγχρόνως. καὶ. εἰς τὰς δύο. ἐργασίας. ἢ ἕαν. γεωργο. κτηνο. τρέ. μοι.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Δ. ἐν. . . ἐπ. ἔρχον. . . τεχν. ἰ. τ. α.* . . . :

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἔδουθεναν. τὰ. κτήματα. μ. ἑ. ὀλόκληρα. τὴν. οἰκο- γε. νειαν. . . ὡς. κο. ἡ. ἡ. φοι.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα- κατόροι κλπ.) *καλλῆγοι. Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; . . . Δ. ἐν. . . ἐδουραῖτο. . . ἡ. δ. ἐ. β. ἰ. τ. α. κ.*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *Εἰς. εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. οὐκ ἀπὸ τοῦ θέματος τοῦ ἀλῶνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Δ. ἐν. . . ἐχρησιμο. ποι. οὔ. ν. τ. ο. . . ἄλλοι. ἐργ. ἄ. τ. ε. , π. ἡ. κ. τ. ὡ. κ. μ. ἡ. κ. τ. ἡ. σ. . . οἰ. κο. γε. ν. ε. ἰ. α. σ.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Δ. ἐν. . . ἐπ. ἔρχον. . . δοῦ. λοι.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τρυῖ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... *Συν. ἡ. δ. ὡς. δ. ἐκ. . . κ. πε. μα. κ. ὑ. κ. ο. κ. τ. ο. . . τ. ἡ. σ. . . οἰ. κο. γε. ν. ε. κα. κ. ἡ. σ. . . ἐ. ὡ. τ. ἰ. α. σ.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ- αματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; *ἢ. ὡς. δ. ἐκ. . . ἐπ. ἔρχον. . . κ.*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυσιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 ? Ελπιπαινακτο... μ.ε... ζωικη κ. κ. κάπρον... βο.ω.κ. και
 ... κ.φ.ο.π.ρ.ε.β.κ.τακ... β.πανικ.δ.ε... μ.ε... κ.ω.β.κ.τ.ω.ν
 ... δ.α.μ.ν.κ.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Χημικὰ λιπάσματα... ἐκρησιμοποιήθηκαν... περί τ.ό. 1957-58

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... τ.ό. σιδηροῦ κ. ἄρο. τρακ. χ.ρ.μ. -
 ἐκ.μ.ο.π.ο.ῖ.ται... ἀπὸ... τ.ό. ... 1944 ...

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζε, τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ... Ἐκρησιμοποιεῖτο καὶ χρ.μ. ο.π.ο.ῖ.ται
 τ.ό. ... μονόφτερο... εἰς... ἐργασ. κ. κ. κ. λ. α. ... ὅπως... γ.α.κ.ε.οἰ
 ... γεωργοὶ... κ.κ.ς... τ.ό. ... ἐπ.π.ρ.α.δ.ῶ.ν.τ.ο... ἀπὸ... τ.ό. ... ἐμ.π.ό.ρ.ι.ο.ν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ο.ν.ρά..... 4... ν.κ.ι'.... 7. σταθάρη. 10... κρυδί.
2. κουντούρι.. 5... σ.φ.ή.να... 8. καλζούρα.....
3. κουκτούρι.. 6. σ.π.ά.θ.α... 9. β.κ.β.α.ρ.ι.....

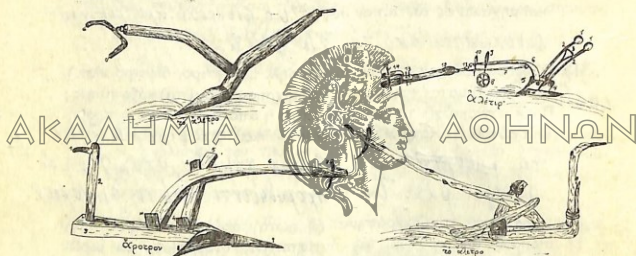
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... ἀπὸ... τ.ό. ... 1958
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων, (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ? *Α. π. δ. τ. ο. 1962*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... *τ. ο. κατεσκεύαζε κ. δ. δ. 2. δι. ο. δ. χειρρ. δ. Σήμερα καταργήθη. κ. ε. καὶ δὲκ. δ. παρχει. π. γ. ε. ο. ν.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ο. ὑ. ρ. α.	6. σταβάρι	11.
2.	7. κλειδί	12.
3. κουκτούρι	8. παράβολον	13.
4. κόβαλκρος	9. ὑ. ν. ι.	14.
5. δ. πασάκ	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..?Εχρησμοποιεῖτο...ἐκαστὸ...τὸ...ὑνί...
 ..εἶ...ἄρ...χ...τ...χωραφία.....

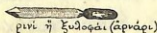

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;...Εἶχε...τὸ...
 ...ἔχ...ἔχ...
 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;...ἐκ...
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΤΗΣΙΑΣ

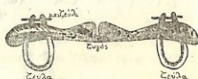
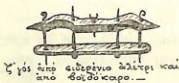

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

..?Εχρησμοποιεῖτο...σκεπάρνι...ξυλοφαῖ...ἀρνάρι...
 ..ἔχ...πρίονι...ἀρίδι...ἀρνάρι.....

- 8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ²¹ ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Παραδείγματα. Βόες, ἐν μέρον. ἢ π. π. οὐ.*
- β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐκρησιμοποιοῦντο. δύο. Ἐν μέρον. καὶ. ἓν.*
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μέ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ἐφ' ὅσον. εἶκον. βόες, κ. πα. τῷ. ται. ἢ. ἢ. ὅ. σ.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.). *Εἶς τὴν. βόει. δ. α. ... 3. ταῦ. χεῖρα.*

... χεῖρα. μου. ... ἔχει. ἐκτεταθῆ. ... Σήμερα. δὲ. κ. ... χρησιμοποιεῖται. ἢ. ἢ. ὅ. σ. ... π. π. οὐ. ... ἢ. β. ἢ. ὅ. σ. ... δι. ὅ. σ. ... ἢ. ἢ. ὅ. σ. ... β. ὅ. σ.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

... ζεύγμα ...

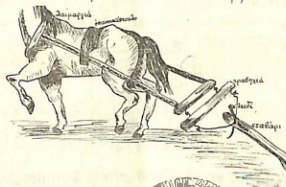
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτόν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

... Ἐξήμετο. κουλλοῦρα. καὶ. με. αὐτὴν. ... προσδένεται. ... τὸ. ... ἢ. ἢ. ὅ. σ. ...

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ... *Μετά. τὸ. 1950*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... *Ταῦ. ... φάρμακ. πρῶτα. ... ἢ. ἢ. ὅ. σ. ... β. ὅ. σ. ...*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 ...την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον... εἰς... αὐτὸν... τὸ... τραβήχτο,
 καὶ... συνήθως εἶναι... ἀπὸ... κηλίδας... καὶ... π. κ. τ. ἀπὸ
 τὰ... κορμὶ... τοῦ... ἀλόγου... φοροῦν... τὰ... ἐκμαρμάκη... τὰ... ὁ-
 πῶν... προδεδεμένων... μὲν... οὐκ... ὅτι... τρεβήχτο.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνθέσει εἰς τὸν τόπον σας... εἰς... ὄργωμα... εἰς...
 καὶ... γίνεται... συνήθως... ἀπὸ... κ. τ. λ.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... εἰς... ὄργωμα... εἰς...
 καὶ... γίνεται... συνήθως... ἀπὸ... κ. τ. λ.

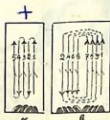
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... εἰς... ὄργωμα...
 τοῦ... ἀλόγου... εἰς... τὰ... ἐκμαρμάκη... ἄροτρα... γίνεται... εἰς... περι-
 γράφεται... εἰς... ὄργωμα... εἰς... ὄργωμα... εἰς... 1.2.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα; μὲν... τοῦ... ἀλόγου... τὰ... ἄκρα... εἶναι... δεθῇ... εἰς... τὰ... κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
 εἰς... τὰ... ὄργωμα... εἰς... κατευθύνεται
 μὲν... ὄργωμα... εἰς... ὄργωμα... εἰς... ὄργωμα... εἰς... ὄργωμα...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

Ἐξίκετο ὡς ἐχει σχεδιασθῇ κτωτέραι.
εἰς τὸ σχεδιασθῇ α.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, γτάμιες, οἰασίες, μεσοδράδες κ.λ.π.); Ἡ σπορά ἐξίκετο ὡς ἐπαρίεσ-ε.π.α-
ριέεσ, ἐπταλ. δὲ, γίνεται καὶ ἐμμερκα.....
.....τὸ ὄργωμα γίνεται φονακόμεκαζαν.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν; Ἐχωρίζετο
μὲ τὸ σβαπὶ... ἢ μὲ τὴν... πτέρκην τοῦ ποδιού.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; εἰς τὸν τόπον μας εἰς... βυνηθίετο
αὐτε βυνηθίεταν κἄτι τέτοιον.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Συνηθίζετο εἰς διάνοξιν τῶν αὐλάκων
πλάγιως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *Εἰς τὰ ὀργώματα τοῦ πρῶτου γίνονται διὰ τὴν ἐκκρίσιν τῶν δημητριακῶν*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... *Τὸ πρῶτον γίνεται ὀργώμα... τὸ δεύτερον... διβόλισμα... Ἐξίνα... τοῦ σπυρίου... τὸ ἐκτείν... Σεπτέμβριον... καὶ... τὸ κῆρυον... Ὀκτωβριον... Ἐφ' ὅσον βέβαια... ἔχει ἑρπύλη... τὸν Σεπτέμβριον*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω) *Ἐγίνετο ἡ ἰδία ἐργασία ὀργώμα... Σεπτέμβριον... ἄλλα εἰς διαφόρεταιν ἐποχῇ*

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... *Συνήθως ἐν... ἔτος*

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Ἐξίκατα εἰς ὀργώματα τοῦ ὑπονότου καὶ ἀντίστρου*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *Ἐχρησιμοποιεῖται... τὸ ἑλκικόν... ἢ... ταχάρι... Σιῆρακ... χρη-βιμοποιεῖται... ὁ... κουβάς*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

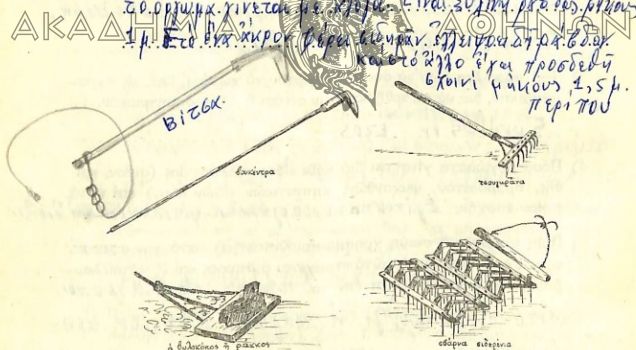
..τὸ...ἀλῆτρι...ἐκκαθίρειτο...μὲ...τὴν...βουκέντρα...
(φ' ἡκίτρα)...ἢ...τὴν...βίτοκα...ἦ...τακ...ζύνιμη...ρὰ...βδο...
καὶ...ἐφ' ἑρρε...ἐν...ἄκρον...ἐλλειψοειδῇ...βιδυρᾷν...ρὰ...βδο...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ..Διβόλιβρα...ἐ...γί...ετο...1,5...20...

ἡμέρας...μετὰ...τὸ...ὄργων...Σβάρκιβρα...δὲν...ἐγίνετο...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργανθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων). Ἡ βίτοκα εἶναι ἀπαρκίωτη, ὅταν

τὸ ὄργων...γίνεται...μὲ...ἄλῆτρι...Εἶναι ζύνιμη...ρὰ...βδο...μήκους
1 μ. ...ἐν...ἄκρον...βίτοκα...ἐλλειψοειδῇ...ρὰ...βδο...
καὶ...τὸ ἄλῆτρι...ἔχει...προσδεθῇ
ἐκ...μήκους 1,5 μ.
περίπου

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

(2) Συνηθως. χρησιμοποιοῦσαν. το. κηροτομ. πλ.
(3) Ε. χμ. β. χεδιασθη. στο. χειρ. α. ρ. κ. ρ. αν. στην. β. ε. ρ. δ. α.
5.)

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργανωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν
 Τὸν βοηθῶντα ἢ συνάνατα... ἢ τὸ μεγαλύτερο
 παιδί του... Δὲν ἔφερον τὴν αἰτερεν ὀνομα... ..

- 7) Ποια χωράφια έκαλλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διά την σποράν όσπρίων. Πώς έγινετο ή σπορά καί ή καλλιέργεια έκάστου είδους.....
 ..ε. τς τόν.. τόν.. ε. τς τόν.. τόν..
 ..κατα ή.. αλληλ ή.. δέν.. ε. τς τόν.. καλλιέργεια ο..
 ..όσπρίων, ούτε.. χιναται.. ε. τς τόν..

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. . . Τ.ἀ. χωράφια
πὸν δὲ κ.ὠδοκίρα καὶ τὸ βετάρω . . . ἢ τὸ . . .
καλαμπόκι . . .

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. . . Δὲκ... καλλιέργειαν... π.ο.π.έ... πα.τ.κ...
... τὰς... π.ο.π.κ... ..

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

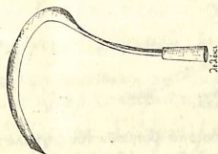
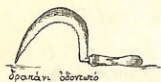
α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. μέ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)”.....

...Ὁ θερισμός... ἔρχετο... μέ... δρεπάνι...

ἔτσι... γίνετο... καὶ εὐφραν...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

...Ὡς... ὀδοντωτό... δρεπάνι... ἔτσι... καὶ εἶναι...

ἐν... χρήσει... καὶ εὐφραν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ... λεπίς... τοῦ... δρεπανιοῦ... ἔτσι... καὶ εἶναι...

...ὀδοντωτή... ἔχει... σχεδιασθῇ... εἰς... χεφόνγκον... βλ. 6

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (Σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ... το... κατασκευασμένη... ἐκ... ξύλου... ὁ... σιδηροῦς σκελετός...

ἐλέγετο... δρεπάνι...

-
(ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
ἐλέγοντο (ἡ πὺς λέ
.....
ριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα
ουιν ἀπ' αὐτοὺς τὰ
..... ἀπὸ πῦν

.....
(ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
ἐλέγοντο (ἡ πὺς λέ
.....
ριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα
ουιν ἀπ' αὐτοὺς τὰ
..... ἀπὸ πῦν

-
(ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
ἐλέγοντο (ἡ πὺς λέ
.....
ριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα
ουιν ἀπ' αὐτοὺς τὰ
..... ἀπὸ πῦν

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

? Ἀρχίζουσαν... ν. ἀρχίζουσαν... τοῦ δευτέρου... ἡμέραν
 ὁρίζουσαν... ἢ... 13^{ην}... τοῦ μηνός... -

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Δὲν ἐνθυμῶνται οἱ ἐρωτηθέντες.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάσαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ? ἡμέραν... ἓκα... ἡμέρας... ὡς ἐξ ἑκάστης... ἡμέρας... 3-4... χεῖρες... τὰ ἀπόρριπτα... ἀποθέρε... ..

Πίστευαν... πῶς... οἱ... ποῦ... ἔρεκαν... δ' ἔπεφταν... ὅτ'... καὶ... τοῦ... χρόνου... δ' ἔκαναν... τὰ... καὶ... ὅλα... καὶ... οἱ... ἐνα... 1... 24... ..

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... Συνηθιστὸν... ..

κ.τ.ο... 24... 3... ἡμέρας... ἀρχότερα... ..
 γὰρ... .. καὶ... ..

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε-τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν...

...τὰ δ.εμά-
τια ἐδέοντο ἀπὸ τὰς χειρῶν μ.ε. τοῦ...
στάχυν ἐκλήβη πρός τὴν μ.ε. αὐτῆς ἀφ' ἧς
κατὰ δύναμιν... ἔπρεπε ν.α. ὁπάρκοντο δ.εμάτια,
ἐδέοντο μ.ε. ἑρμῆς ἀπὸ ἐχθρῶν ἐπ' αὐτῶν
ἐκτελεῖς κατὰ κ.ε.σ. καὶ ἀκομίζοντο δεματίζοντα.
Ἀ.ε.κ. ἐχρηθ.μα παλαιῶν ἐργαζ.κ.ο.δ.ιά τὸ δέσιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θειρισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνκέντρω. μ.ε.τὰ τὰ δέσιμον ἐφορτίζοντο.
εἰς τὰς φ.α. καὶ μετεφέροντο εἰς τὸν ἄγρ-
ον.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

...ὁ βδέποτε... ἐκκαίεργήθειαν... γεώργηται.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνήθιζτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐσὺν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.... π.ρ.δ. τ.α.ν....

1920... δ.ε.κ. ἐβ.π.ερ.κ.ο.ν... κ.α.ν.ο.τ.ρ.α.φ.ι.κ.ά... μ.ε.τ.ά... Ἀρχι-
τεράκ... καὶ ἰδιαιτέρα... ρ.έ.π.κ... χ.ρ.ῶ.ν. τ.ῶ.κ... χ.μ.ι.κ.ῶ.ν
ἡ.π.α.ρ.ῶ.ν. ἡ.ρ.χ.ι.β.ε.ν... ἡ.κ.α.λ.λ.ι.ε.ρ.γ.ι.α... κ.τ.η.ο.τ.ρ.α.φ.ι.κ.ῶ.ν
μ.ε.τ.ῶ.κ... ἡ.τ.ε.λ... ρ.έ.β.ω.ς... β.ι.κ.α.ν... τ.ρ.γ.μ.ῶ.ν... κ.ά.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). ὁ.θ.α.ρ.ῶ.ς ἐθερί.δ.ε.τ.ο. π.ρ.ι.κ. μ.ε.τ.ά... ἐμ. π.ρ.ά.τ.ε.ι.α.ς.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)... Ἐ.θ.ε.ρ.ι.δ.ε.τ.ο

μ.ε. δ.ρ.ε.π.ά.ν.κ.ι... τ.ε.φ.ρ.α... τ.ε.φ.ω.τ.ῶ.ν... ἔ.χ.ρ.η.β.ι.μ.ο.π.ο.ι.ῶ.ν
μ.ε.τ.ά... κ.ά.β.α.κ... χ.ο.φ.ι.ά... ἔ.δ. τ.ῶ.κ... β.α.κ.ῶ.κ... τ.ῆ.ς... θ.ρ.ῶ.ν

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ἡ φημιναται... ε.τό... χωράφι... κα.ατά... γ.ψ
 ..β..7.. ὑμῖν... ἡ.ε.τερ.α... μαλιστα... μέ... το... δρε-
 π.κ.κ. ἡ... ἡ.κ. γυριβτόν... ξύλακ... καὶ... δικάται... δερμάτια.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

..β.α. δερμάτια... μετεφέροντο... ε.τό... ἡ.ψ.κ. καὶ...
 ?εκ.κ. ἡ.ε.παθετοῦντο... μ.έ. τ.έ.γ... ε.έ... μ.α... ἡ.ψ.κ.
 .του... ἡ.ψ.κ.α... ..

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινος τόπου λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρο, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ...

..β.α. δερμάτια... τοποθετοῦνται... δ.έ... μ.έ... τ.έ.γ... καὶ...
 ε.έ... διαφωρ.α... ἡ.ψ.κ. (παραλληλογραμμον, ζετρακίον)

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

..β.α. ἡ.ψ.κ.α... δ.τ.αρχ.α... ἡ.ψ.κ. καὶ... ἡ.ε.κ. γ.έ.κ.α...
 ..δ... ἡ.ψ.κ.α... ..

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...
 ..β.α. ἡ.ψ.κ.α... κατεσκευάζετο... ἡ.ε.κ.α...
 .του... χωρίου... α.ε. ἡ.ψ.κ.α... μ.έ.κ.α... δ.τ.α... τ.α...
 .π.κ.κ.α... ἡ.ε.κ.α... καὶ... ἡ.ε.κ.α... ἡ.ε.κ.α... τ.ο... ἡ.ε.κ.α...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι. ἔκαστος ἀπταμενός... καὶ ἐξήντησαν οἱ
κῆται καὶ τοῦ... χωριοῦ... κατόπιν... ^{θεῖρα} βυτικὰν ἀμυγδαλῶν

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... ἄρχεται.

ἐκτὸς ἀρχῆς. Ζηουθίαν καὶ γύγει. ἀπὸ τῆς ἐξουσίας Ζηουθίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ... ἔ. ἰ. καὶ... χυμὰ καὶ...

Ζηουθίου... πετράλωνο με... ἀρχῆς... δα... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) ... ? ἔκαστος ἀνέχεται... ἀπὸ τῆς ἀρχῆς...

καὶ τὰ... διὰ φορὰ... μετὰ... χόρτα... κατόπιν... τοῦ
ἐκκαύσαν... με... ἐκκαύσαν... πύρρον... ἡ ἴση
πρὶν... ἐπρώτον... τὰ... δευτέρως... κατὰ τρεῖς...

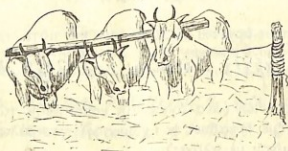
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... ἡ... πρᾶξις...

ἐκτὸς... ἡ... 1-2... ἡ... ἐνὸς... τὸ
κατὰ τρεῖς... 1-2... ὥρα... πρὸ... τοῦ... ἀλωνισμοῦ
ἐκ καὶ πρὸς ἀρχῆς ἐκκαύσαν τὴν πρῶτην.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλώ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τ.ὸν ἀλωνισμόν τοῦτον ποιεῖται γύρω ἀπὸ τὸν ἀλωνισ-
τήριον (εὐτυχερόν) ὅρθια ἢ ριχτικὰ κ.κ.τ. μὲ τοὺς
εὐτυχέως καὶ ἐλέπουν πρὸς τὰ κέντραν.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

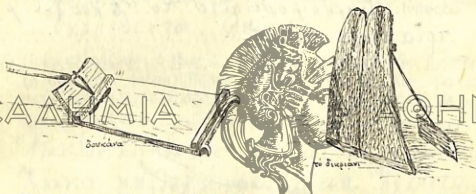
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
ωνιστοῦ ἐλάνου στῦλος, ὡς καὶ δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἡ πύρρις εὐτυχερός (εὐτυχερός) ἀπὸ μέσον... πύρρις δὲ
αὐτοῦ περιφέρονται... καὶ ἡ πύρρις (ἀλωναί) συκτε-
δεχτικὰ μὲ δ.π.λ.γ. τριχικὰ ἢ ὁποῖα συγίγεται γύρω.
καὶ πρὸς τὰ εὐτυχερόν τὰ πύρρις ἔρχονται γύρω ἐκαστὴν.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ἐπειδὴ ἀνα-
 γράφει... περὶ τοῦ βέλους... εἰς τὸ... χειρὸς... καὶ εἰς
 ... τοῦ... βέλους... ἰδ. πῶς ἐκτετε... ἔ... ἀλωνισμός...
 ... μ. ἔ... ἰ. π. π. καὶ... ἀλωνισμός...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνη, δικρίανι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

... Δ. ἐκ... ἐλ. χ. ο. μ. εἰς τὸν... τὸ... μ. κ. α. ... τὸ... μ. κ. α. ...
 ... αὐτὸ... ἀλωνιστικὸν... μ. ἐ. κ. α. ... ἀλωνισμός... ἐκτετε...
 ... μ. ἐ. κ. α. ... ἀλωνισμός... ἀλωνισμός... ἀλωνισμός...
 ... ὑπὸ τῶν... ποδῶν... τῶν... ὑπὸ τῶν...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἀρχίζει πρῶτα πρὶν ἀκ. με. τῆς. ἀνατολῆς τοῦ
 ἡλίου. καὶ ἐπρεπε. μέχρι τοῦ ἑσπέρου. γ. α'
 τελευτᾷ... Δ. ἐκ. ἐπιτρέπεται. γ. α'. με. τῆς...
 4. γειῶμας. τῆς... ἔρχεται. β. τριμῆς. β. τῆς... ἀγν.
 κ., διότι ἐφοβοῦντο τὴν ἐροχὴν.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Ἐχρησιμοποιοῦντο. το. «β. καὶ β. με.

τρία ὅμως καλὰ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

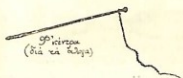
ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ;... 0... γεωργός. με. τῆς. γ. καὶ β. τῆς...
 χέρια. ἀγκυκλῶνται. τῆς. γειῶμας, ὅτι δέ, δέκ...
 πατοῦν. τὰ. περιφερόμενα. γ. α'. τῆς. ρίχτει. με. β. α'.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....
 ἡ πῆρξε. ἐν δ. κ. α'. ἀλωνόβερρα. διὰ. γ. α'. κτυποῦν. τὰ
 περιφερόμενα. γ. α'. καὶ. ἐλίσσεται. β. τῆς. α'.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *τὰ ἀλώνια... εἰς αὐτὰ μίσηται καὶ... καθ' ἡμέραν... διὰ τὴν διημετριαν... ἀπὸ τῆς ἀπλώσεως... μίαν... φάρκκ... εἰς τὰ ἀλώνια...*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) ... *ὁ κομὸν δόκεται... ἀπὸ τῆς...*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (Ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιστοὶ), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνέλαμβανον τὸν ἀλωνισμόν ...

*Ἀλώνια δὲ ἐκκινῶν... οἱ γεωργοὶ... μὲ τὰ ἴδια αὐτῶν
ἔκκινον... καθ' ἡμέραν... εἰς τὰ ἀλώνια... ἤρχοντο... ἔργον
καμνῖα... φάρκκ... καὶ... ἐξέτει... καὶ... αὐτοὶ... ἀπὸ τῆς ἀπλώσεως
τὸν ἀλωνισμόν... ἔκκινον... ἀπὸ τῆς ἀπλώσεως...*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *ὁ κόπανος ὑπῆρχε, ἀπὸ τῆς ἀπλώσεως... ἀπὸ τῆς ἀπλώσεως... ἀπὸ τῆς ἀπλώσεως... ἀπὸ τῆς ἀπλώσεως...*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; ... *ἔχοντο... κόπανος... κατεσκευάζετο... ἀπὸ ξύλου... ἀπὸ ξύλου... ἀπὸ ξύλου... ἀπὸ ξύλου...*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἀλώνων. Ἐκρημάσθησαν οὕτως διὰ μικρὰς ποσότητας ρεβιθίων, φακῆς, κουνιῶν κ.λ.*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κοπανιμένο διὰ τὸ κασάνημα μικροῦ ὧρου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν;... *τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἀλώνων καὶ τῶν παιδιῶν τῶν ἀρκύων καὶ τῶν γεωργῶν καὶ τῶν θυγατέρων καὶ τῶν ἀρχογόνων ἐπὶ τῶν ἀλώνων καὶ τῶν παιδιῶν καὶ τῶν γεωργῶν καὶ τῶν θυγατέρων καὶ τῶν ἀρχογόνων.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *Ὁ ἀχνηπίατα,
Ἰόμενος. σωρός... ἔχει ἀχνη... ἐπίμηκεις... καὶ
ὀνομάζεται... θωρηκί... Δὲν βλάπτουν... τίπο-
τε... ἐπ' αὐτῷ...*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *τὸ ἀνεμίζον...
γίνεται μὲ τὸ... καρποζόον... καὶ εἶται...
ὄψαι... μὲ τὸ θρινάκι... εἰκόνο... ..*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
*Συνήθως... ὁ... ἄνδρας μὲ τὴν... γυναῖκα...
τὸν...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;
*Τὰ χονδρὰ τεμάχια... παύ... μέκουν... μὲ τὸν καρπόν...
ὀνομάζονται... (κόντυλα)... ἀποχωρίζεται... μ. ε.
π. β. οὐρετικῶν... ἐλαφρό... β. κόντυλα... καὶ... ὁ β. τ. οὐρετικῶν...
φλοιώνεται μὲ τὸ... κ. οὐρετικῶν...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἄνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

...ηθίζεται τούτο... Ανοιάζεται... δεύτερο... μικρό... & λώνκ.

... Συκίνηθες. Εἰς δὲ αὐτὴν ἔκκλινον τὴν δὲ φωνὴν ἀπὸ τοῦ ἐπιφθόρου
... ἐπαυλάττεται καὶ δέξινον τὴν αὖ μετὰ τὴν ἀρρην τὴν αὖ
... ὁ παῖς φέρων τὴν ῥῆσιν τὴν αὖ ἐπὶ τὴν ἀνέμοι,
... ὁ παῖς ἀνιπνὴν τὴν αὖ τὴν αὖ...

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

...ὁ ἀποχωρισμός γίνεται... ἢ... μέ... π. 50. ὀρι-
...ερα (600 π. 6ρα)... ἢ... μέ... π. 0... δι. ρ. 0. 0. 0...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

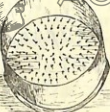
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

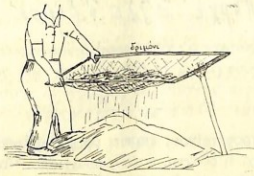
κόκκινο παλιό δερμάτινο

ΑΘΗΝΑΝ

καὶ οὖτος ἡ ἀρπαγὴς

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας, Ἱχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

..τοῦ ἀποχωρίσθ. οὗ...
 ..γίνεται... διὰ... τοῦ... καρπῶδρου, ἐλαφροῦ... οὐκ...
 ..μα... ὑπὸ... ζυγαλῆς... κατόπιν... οὕτως... οὕτως...
 ..δ... ὡρὸς... δερρονίξεται... περναίει... ἀπὸ... τοῦ...
 ..δερμόν... οὕτως... γέρε... γιὰ... γὰρ... φύγη... καὶ... τοῦ...
 ..τελευταῖο... Ἱχνο... τοῦ... ἀχύρου...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

..τοῦ... ἐπὶ... τοῦ...
 ..καρπὸς... μαζεύεται... εἰς σωρόν... μὲ τὸ φτυάρι...
 ..εἰς τὴν κορυφὴν... τοῦ... σωροῦ... ἐμπηγνύεται...
 ..τοῦ... καρποῦ... τοῦ... φτυαρι... καὶ... ἐπὶ...
 ..σωρο...

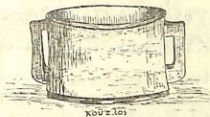
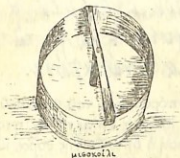
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

... Διὰ... ὑπὸ... ἀλλοῦ... ἐξωτερικοῦ...

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

...ἤρχετο... α. δ. ναπι... τ. α. ... ε. λ. ὡν... καὶ... τ. ο.
... μ. ε. τ. ρ. α. ... ε. ρ. ἰ. κ. ε. τ. α. ... μ. ε. ... τ. ο. ... π. ν. α. κ. ... (π. κ. ἄ. κ. ο. κ.)
... ε. λ. α. ... π. ν. α. κ. ... 12. ὀ. κ. ἄ. δ. ε. ε. ... ε. λ. ρ. α. >.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γηφιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερου μετράτων δημοτριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) ... ἡ. α. τ. ε. β. ἁ. λ. α. τ. ο. ... ε. λ. α. τ. α. ... ἄ. ν. α. τ. ε. ρ. α.
... ε. λ. ὡ. ν. ... καὶ ... τ. ο. ... ε. ο. ν. α. ρ. ἰ. ἁ. τ. ι. κ. ο. ...
... Σ. τ. ἡ. ν. ... ε. ε. ρ. ἰ. ὁ. α. ... 13. ... ε. τ. ο. ... χ. ε. ἰ. ρ. ὁ. γ. ρ. α. ὁ. ρ. α. ν.
... ε. χ. α. ... ε. χ. ε. δ. ἰ. α. ν. ὡ. ὡ. ... τ. ο. ... π. κ. ἄ. κ. ἰ. ο. κ. ... π. ν. α. κ. ...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ... ? Α. χ. ε. δ. ἡ. α. ν. ὡ. ε. τ. ο. ... εἰς ... τ. ἡ. κ. ... ο. ἰ. κ. ἰ. α. ν.

... εἰς ... κ. ο. ν. ὡ. ἑ. λ. λ. ε. ε. ... καὶ ... τ. ἡ. ρ. α. ... ε. τ. α. ... ἁ. ν. π. ἁ. ρ. α.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. τὸ ἄχυρον ἀπεθνήσκουτο
 εἰς τὴν ἀχυρῶνα, ἢ τὸ εὐρίσκουτο παρ'
 τῷ ἀγῶνι.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

? Ε. γίνετο καὶ κατὰ τὸν θερικμόν ἀπὸ
 τοῦς καλλυτέρους στάχυες καὶ μετὰ τὸν
 θερικμόν ἀπὸ τὰ σέματα στάχυνι.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμόν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Συνήθως, κατεσκευάζον μίαν γάβαν ἀπὸ στά-
 χυα... ε.ε. γάβαν... καὶ τὰ κρεμῶσαν ἐπὶ τῷ
 τοῖχῳ.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..
 ἐν... περὶ π.α.ν... ε.τ.ο.ς.....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.. Σ. ἡμέρον... δ' ἐκ... ἀνάπτανται... φωτιαί...
 .. Παλαιότερον... εἰς... ἀκαφέρω... ἐπὶ... χιμρόγραφόν
 .. μου... ἐνθυμῶνται... μίαν... φεραν... τὸ... Πάσχα.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

? Εξωθεν τῆς ἐκκλησίας... τὰ μεσημέρι
 τῆς Κυριακῆς τοῦ... Πάσχα... ἐκκλησίαν... ὁμοίω-
 μα... τοῦ Ἰούδα... καὶ τὸ... ἐκκαψαν.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

.....*Φωτιάς... φωτιά*.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

.....*Συνήθως... και... (παιδιά)*.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ;

.....*Τα φέρουν από... τα... σπίτια τους*.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς),

.....*Συγκεντρώνοντο... σε... κάθε... χωριό*

.....*κατόπιν... συνεισφοράς... και... αναβάν φωτιά*

.....*για... νυχτέρι... το... έγινε το... φε-*

.....*στις... μέρες... το... βράδυ... μετά το... φε-*

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

.....*Σκοπός... ή το... το...*

.....*νυχτέρι... και... ή... ψυχασμική... με... αγκί-*

.....*χμαντα, παραμύθια... κ.χ.π... Ένι... δέ...*

.....*και... χορός... με... κρότους... προερχομένους*

.....*από... αναμμένα... κάρβουνα*.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερούς)

.....*Πολλές... φορές... οι... κέρι... επιδού... κ.*

.....*πάνω... από... την... πυράν... χάρικ... αγκύρας*

.....*του... ώφρατος*.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

...? Ἐκαίοντο... ζύζα... πού... ἐφίερον... ἔπ...
...τό... ὁπί... τι... τω... (τὴν... τρακέ... ὁ...)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

! 9.5. ἀκ... φέρω... ἀνωτέρω... καὶ... ὁ... τοῦ... χειρ...
... φάν... ἐκ... μ... ν... τοῦ... οἱ... ἐρω...
... μ... ὁ... φ... ὁ... τοῦ... Ἰούδα...

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

... Δὲν... ὑπάρχει... τοῦ... ἐ... ὁ... ἐ...
... Δὲν... ὑπάρχει... τοῦ... ἐ... ὁ... ἐ...

[Δὲν... ὑπάρχει... τοῦ... ἐ... ὁ... ἐ...
... Δὲν... ὑπάρχει... τοῦ... ἐ... ὁ... ἐ...
... Δὲν... ὑπάρχει... τοῦ... ἐ... ὁ... ἐ...
... Δὲν... ὑπάρχει... τοῦ... ἐ... ὁ... ἐ...]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤ'
ΕΘΙΜΟΝ ΤΥΡΑΣ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συλλογή Γεωγραφικῶν στοιχείων διὰ τὰ γεωργικά
κτῆματα, γεωργικά ἔργαζία καὶ κατ' ἔθμον πυρᾶς.

Α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- α'. Αἱ περιβότερον πεδινὰί περιοχαὶ καὶ αἱ πληυέστεραι πρὸς τὸ
χωρίον, προωρίοντο διὰ τὴν ἐποράν, ἐνῷ αἱ περιβότερον ὄρειαι, δα-
σώδεις καὶ ἀπομεγακρυβέιναι, προωρίοντο διὰ τὴν βοσκὴν τῶν
ποιμνίων. Αὗται δὲν ἦσαν χαρίζται, ἀλλὰ ἐντλάβοντο κατ' ἔτος.

Τὰ κτῆματα δὲν ἀνήκον εἰς τοὺς κατοίκους, ἀλλὰ εἰς Ἑλλήνας
γαλοκτῆμονες καὶ εἰς μοναχτήρια. Αἱ δασώδεις περιοχαὶ ἐξακολου-
θοῦν κα' ἀνήκουν καὶ μέχρι σήμερον. Τὰ καλλιερῆζα ἔως
κτῆματ' ἐπελήθον εἰς τὴν κυριότητά τῶν κατοίκων.

Ὁ πατέρας διατηροῦσε καὶ διατηρεῖ ἐν γένει καὶ σήμερ' αὖ
κτῆματα καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν παιδίων του, διανεμουμένων τούτων
ἐκ τῶν κτῆματων εἰς τὰ παιδιά, καὶ τὴν δαπάναν αὐτῶν.

- β'. Οἱ κάτοικοι ἐν γένει καὶ ἀπολαμβάνουσι παντοχρόνως καὶ εἰς
τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, ἦσαν δὲ γεωργοκτηνο-
τρόφοι. Τούτο ἐκτελεστον μέχρι τοῦ 1950-1960. Ἐντοτε, παρι-
στηνὴν μὲν ἀπότομος ἀπορροή τῶν κατοίκων πρὸς βυρραυτεράν
ἐργασίαν εἰς τὰ πλείον ἐνδεδιόμενα μεταλλεῖα Λιμολίδου.

Σήμερον δὲ, ἔχουν ἐγκαταλείψει σχεδὸν τελείως τὴν γεωργίαν καὶ
τὴν κτηνοτροφίαν. Τεχῆται δὲν ὑπάρχον παλαιότερον, σήμερον
δὲ, ὅσοι ὑπάρχον, δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν.

- γ'. Εἰς τὰ κτῆματα τῶν γεωργικῶν ἐρχήοντο οἱ κάτοικοι
μὲ ὀρόκληρον τὴν οἰκογένειάν των, ὡς κολλητοὶ ἢ μισακάτορες,
ὅπως ἀνομάζοντο. Ἡ κοινωνικὴ των δέξις δὲν ἐδωρεῖτο μνηστῆν.
« Δὲν ἦνς μὴτ' ἔμε κανέναν », δάκιζε, μοῦ ἔπε κάποιος ἐξε-
παύμενος. Ἡ ἀμοιβὴ των ἐκανονίζετο εἰς εἶδος. Δὲν ἐχρησιμο-
ποιοῦσαν ἐργάτας εποχικῶς διὰ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας, πλὴν τῶν
μελῶν τῆς οἰκογενείας. Αὐτοὶ δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο. Οἱ κῆποι δὲν

· υπεραικύνοντο συνήδως τῆς οἰκογενειακῆς ἐξέτας, δὲ ἀναλύσαντες ἔργασις ἀλλήλου, ἢ εἰς τὴν ἐξέγκ.

δ'. Ἡ δὲ παλαιὰ τῶν κυμάτων ἐγένετο συνήδως μὲ ζωτικὴν κίνησιν, προ-
ερχομένη ἀπὸ τὰ γδοιπρόβατα καὶ τὰ βόδια, ἐπαινὶς δέ, μὲ
τὸ κάρηνο τῶν θάμνων ἢ τῆς καλαριᾶς μετὰ τὸν δερμόν.

Τὰ χυμνὰ λιπάσματα ἐχρησιμοποιοῦνται τὸ πρῶτον περί τὸ ἔτος
1957-1958. Τὴν ἴδιαν ὥρως χρονικὴν περίοδον, ὡς προκρίνοντες,
παρετηρῶν ἐστραφὴ τῶν κατοίκων πρὸς τὰ μεταλλεῖα λιανορίθου
καὶ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς γεωργίας.

ε'. Τὸ βιδυροῦν ἀρότρον ἐχρησιμοποιοῦν περί τὸ ἔτος 1948.

Ἐχρησιμοποιοῦν τὸ μονόρθερον εἰς σχετικῶς ἐλαφρὰ χῶματα καὶ ἡ
προμήθειά του ἐγένετο ἀπὸ τὸ ἐμπόριον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

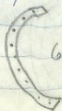
βιδυροῦν

1 χέρι	4 κόντρα	7 ἄνι	10 βέρη
2 οὐρά/κονοῦς	5 γέρο	8 βέρη	
3 ὀφλήσια	6 σταβάρη	9 ὀφλήσια	

Τρακτέρ ἐχρησιμοποιοῦν περί τὸ 1958. Μηχανὴ δερμόν
δὲν ἐχρησιμοποιοῦν εἰς τὴν, οὐτε προβρίπεται. Μηχανὴ βιδυροῦ
βασίλει δὲν ἐχρησιμοποιοῦν.

στ'. Τὸ ζυγινὸν ἄροτρον κατεσκευάσθη ὁ ἴδιος ὁ γεω-
ργός. Ἐχρησιμοποιοῦτο πάντα ὁ ἴδιος τύπος ἄροτρον.

Τὸ ἄνι τοῦ ζυγίνου ἄροτρον ἦτο μίας μορφῆς
καὶ ὁμοίως ἐραζήκετο τὸ ἐβούλκε ὁ βιδυροῦργος
(γυρτός). Τὸ ἄνι τῆς βιδυροῦ τοῦ ἄροτρον ἦτο ἑξῆς
ἐκ βιδυροῦ.

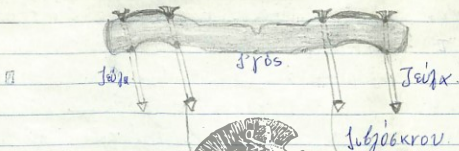
ἄνι.

Τὰ ἔργα τὰ πού ἀρχειροποιούσε ὁ γερφός διὰ τὴν κατασκευήν ἢ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἄρστρου τοῦ ἵππου: τὸ βρεπάρνι, τὸ κουφο-
εἰλή, ὁ βελκὺς, τὸ τραβέλι, τὸ ξυλοφαῖ, ἡ ἐμύλα, τὸ τσεκούρι.

Διὰ τὸ ὄργανον πρὶν ἀπὸ τὸ 1950 ἐρχειροποιούντο βόδια.

Ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἐντεύθεν ἐρχειροποιούνται ἡ μύλον καὶ ἡ πλοῦ.
Χρειασιτοποιούνται συνήθως 2-δύο γῶα καὶ 6-πανάως - 1-ἐκ.

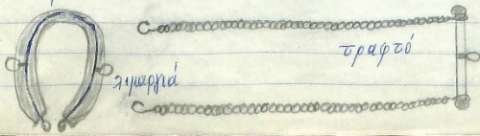
Ὁ γερφός ἔστο καὶ εἶναι ἀπαικταῖος, ὅταν τὸ γερφάριον
γίνεται με βόδια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΙΝΑ

Τὸ ἔργον δι' ἐνὸς γόνατος ἵππου ἀρχειροποιεῖται
παραμένοντα τὰ βόδια καὶ τὴν δέξιν τὴν κατέχευε
ὁ ἵππος καὶ ὁ ἡμίονος. Μετὰ τὸ 1950

Τὸ γέφυρον τοῦ ἀλόγου ἢ τοῦ ἡμίονου ἐστὶ ἀλῆτρον
γίνεται ὡς ἐξῆς: Πρῶτα φερούν ἐπὶ γῶα τὴν γαίμαρξιν
ἢ (γαίμαρξιν) ἐπὶ γαίμο. Κατόπιν συνδέουν τὸ τραβη-
χτὸ ἐπὶ τὴν γαίμαρξιν ἢ ὁποῖα ἔχει δύο θυγίες. Ἀπὸ τῆς
θυγίης περνοῦν τοὺς δύο γάντζους τοὺς ὁποῖους ἀπαρατή-
τως πρέπει γὰρ ἔχει τὸ τραβηχτὸ ἐπὶ ἄκρᾳ του, καλῶς
προβλεπόμενος. Τὸ τραβηχτὸ ἀποτερεῖται ἀπὸ δύο
ἀλυσίδας αἱ ὁποῖαι εἶναι καλῶς προβλεπόμεναι εἰς ξύλον
χερόν ἢ σωληνὰ ἐκ αἰθέρου. Εἰς τὸ μέσον τοῦ τραβηχτοῦ
προβλέπεται καὶ τὸ ἑπανοκάρπου κοινῶς (εἰμαρξίς).

Γ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

Τὸ ὄργωμα τὸ ἐποίησε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸ κάνει ὁ ἄνδρας, ὁπαῖως δὲ ἡ γυναῖκα.

Τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν εἰς τὸ ξύλικον ἄροτρον ἐγένετο ὡς ἔξῃς: Ὁ γεωργὸς κρατεῖ τὰ βόδια μὲ βραχίονά τὰ ὅποια εἶναι προδεδμένα εἰς τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν καὶ τραβᾷ τὰ ζῶα, ὥστε τὸ ἐν νὰ ἔλθῃ παρὰ πηλὰ πρὸ ἄλλο. Κατόπιν παίρνει τὸν ζυγὸν καὶ τὸν βάθει εἰς τὸν πρᾶχλον τῶν ζῶων κρατῶντας τὸν πάντοτε πρὸ μέγον. Τὰ ζῶα μόνις αἰσθανοῦν τὸν ζυγὸν ἐπὶ τὸν πρᾶχλον ἡρεμούν. Ὁ γεωργὸς προδίδει κατόπιν τὸ βραχίον πού ἐπάρχει εἰς τὴν ζεύξιν. Προδίδει τὴν μίαν μέσην ἔλκην, κάτω ἀπὸ τὸν πρᾶχλον τοῦ ζῶου. Ἀκολουθῶνς κρατῶντας τὸ κῆτρι ἀπὸ τὸ σταθάρη ζῆμα τοῦτο πηλὸν, ὥστε τὸ ἔκτρον τοῦ βικβαρίου νὰ γένηται πρὸ μέγον τοῦ ζῶου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Προδίδει κατόπιν τὸ ἔκτρον τοῦ σταθάρη εἰς τὸν ζυγόν, ὅπου ὑπάρχει κουλῶνα ἐκ μύλικοι ξύλου ἐστειμένη. Ἐάν τὰ ζῶα δὲν εἶναι καλὰ παιδευμένα ὁ γεωργὸς κατωδύκει τὰ ζῶητικα ζῶα μὲ βραχίονά, τὰ ὅποια προδίδει ἐπὶ τὴν οὐρά τοῦ ἄροτρου, τὸ ἄλλο δὲ ἔκτρον τοῦ βραχίου, ἔχει δεθῇ ἐπὶ κέρατα τῶν ζῶων.

Τὸ ὄργωμα ἐγένετο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται κατ' αὐτὰν γραμμὴν μὲ ἀνοιγμέναις αὐχαιῖς.

Ἡ σπορά ἐγένετο σὲ χωρίδες δηλ. ὁπαῖες, ὅπως τὰς ὑπόμαλον καὶ ἐχωρίζοντο αὐταὶ μὲ τὸ πᾶσι ἢ μὲ τὸ πόδι.

Σπορά ἐξ ὀλοκλήρου μὲ σκαπάνη δὲν ἐγένετο, οὔτε γίνεται ἐπὶ τὸν τόπον, ὅπου συρμεντρύνονται τὰ βλαχεῖα τῶτα.

Ἐχρησιμοποιοῦτο ὅμως ἀντὶ εἰς τὰ δύσκολα ἀροτρεύματα, ὅτις ἄκρες τοῦ χωραγίου καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν περνοῦσαν τὰ ζῶα. Προκείμενον νὰ ὁπαρῶν τὰ χωράφια μὲ δυνάμει καὶ καρποὺς ἐγένοντο δύο ὄργωματα (ὄργωμα-διβόλημα).

στis αρχis του θηκοπύρου. Συνήθως τó ὄργανον ἔχιντο τὰ μὲν Σεπτέμβριον καὶ τó διθόριον τὸν Ὀκτωβρίον.

Ἡ ἰδία προετοιμασία τοῦ ἀγροῦ ἔχιντο καὶ διὰ τὰ κτην-
τικά. Διαφορετικὴ ἦτο καὶ ἡναυτὴ ἐποχὴ προετοιμασίας.

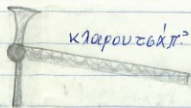
Τό χωράφι παρέμενεν ἐν ἔτος εἰς ἀγρανάπαυσιν διὰ τὰ
βταρῆ, σιτάρι, ἢ ἄλλο δημητριακόν. Καθὸν ὅμως εἶναι τὰ
παράκλη καὶ περισσότερα τοῦ ἐνός ἔτη, ἔκιντο εἶναι
δυνατόν, ἡνὰ σπέρνεται δύο ἔτη μὲ ψυχρὴν καὶ ἐν
ἔτος μὲ δημητριακά. Συνήθως δύο ὄργανα ἔχιντο
διὰ καθε εἶδους καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου,
ψαχνῶν, κτηνεντικῶν εἰδῶν κλπ.).

Κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ γεωργὸς τὸν ὁρόν ἐφύκει εἰς τó
δίδακι καὶ λαμβάνοντος ἐκ τούτου διεσκορπίετο εἰς τó
ἔδαφος. Ἐν ἑνὶ ὅμως τῷ ὁρῷ φέρει εἰς δοχεῖον (καλὴν)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΧΗΝΩΝ
Τὸ καλὸν τοῦ ὁροῦ ἀπὸ τὰ κτήνη χωρὰν ῥηθίνα,
καὶ ἔχιντο μὲ τὴν βοσκὴν, ἡ ὁποία εἰς τó ἐν ἄκρον
ἔφερεν εἰς τὴν ῥάβδον. Ἐν ἑνὶ δὲν ἔκαμνον κατὰ
μὲν ἀνέμερον οἱ ἐξεταζόμενοι, διότι τὰ χωράφια ἦσαν
ἐπιχειρή (πλάμα - πλῆρες - πλῆρη) καὶ ἐφύκιντο
μόνως.

Διὰ τó διάψινον τοῦ ἀγροῦ χρησιμοποιοῦσαν καὶ χρη-
σιμοποιοῦν τó «κλαροτόπι» ἐπιδὴ τοὺς ἐξυπηρετοῦσε καὶ
εἰς τó κόψινον τῶν δένδρων (δάμνεμα).

Τὸν γεωργόν (γεωργόν) βοηθοῦσαν ἐπὶ
χωράφι συνήθως ἡ γυναῖκα ἢ καὶ τὸς
μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ παιδιά του.

κλαροτόπι

Καλλιέργεια ὁπρὶν οὔτε ἔχιντο, οὔτε γίνεται εἰς
τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ συλλογὴ αὐτῆς.

Οὔτε καλλιέργεια γεωργῶν ἔχιντο.

Ὅσα ἐκ τῶν χωράφιων ἐφύκιντο μὴ ἀποδοτικά εἰς δην-

τριακούς καρπούς τὰ ἑβερνον διὰ βανόν. —

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ.

α'. Ἐρχλιεῖα δερβιού.

Ὁ δερβιός ἐρίετο καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ γίνεται μέ-
τὸ δρεπάνι. Πλὴν τοῦ δρεπανοῦ δὲν ἐπῆρχε ἀπορέον δερ-
βιού. Τελευταίως διὰ τὴν κοπὴν τοῦ βανού (συνήδως βράχης)
χρησιμοποιεῖται ἡ κόβρα (χοβιά).

Η. Γεπίς τοῦ δρεπανοῦ ἦτο ὀδονταγύ

δρεπάν'

Η. χειρολαβὴ τοῦ δρεπανοῦ ἦτο κατασκευασμένη ἀπὸ ξύλου
καὶ ἐρέετο χέρι. Ὁ σιδερέος ἐκτετός ὑποβάλλετο δρεπάνι.

Β. Χωροὶ συκήδως τὰ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου.

καὶ ἀπὸ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου (τροχάκι) ἐπὶ τοῦ γυφτοῦ.

Παλαιότερον πού δὲν ἐρίετο χρύσι χιμικῶν λιπαρῶν
πολλὰ ἐκ τῶν διμητριάκων καὶ βιτυρά ἀκόμη τὰ ἐβράζαν
ἀπὸ τῆ ρίζα. Καὶ τοῦτο διότι α) διὰ νὰ πάρουν περιβόπτη
καλαμιά καὶ νὰ ἔχουν ἄχυρο γιὰ τὰ ψῶα β) διὰ νὰ δένωται
καλλίτερα τὰ δερμάτια, τὰ ὅποια καὶ δὲ μετέφερον ἐκ τοῦ
ἄχρου, ἐπὶ ἄλλου.

β. Δερβιός τῶν διμητριάκων.

Τὰ διμητριάκα παλαιότερον ἐδέρριζον πολὺ χαμηλά, ἢ τοὺς
εἰς ὕψος 10-15 ἐκαστοὶ ἀπὸ τοῦ ἑδάφους. Καὶ τοῦτο, ὡς προ-
κρίερον, διὰ νὰ πάρουν τὸ ἄχυρο (καλαμιά) καὶ νὰ δένω-
νται τὰ δερμάτια ἐνκόλα. Σήμερον ὁ δερβιός γίνεται εἰς
ἄρκετό ὕψος ἀπὸ τοῦ ἑδάφους. Τὸ ὕψος ἀναλόγως καὶ
τῆς ἐπιτυχίας τοῦ συνήδως ἢ πορὶ νὰ φθάσῃ ἐπὶ 35-40
ἐκασ. οἱ δερβιῶται δερρίζουν σχεδὸν ὀρθοί. Τὰ δερρίζουν
(καρποτέρει) ὅπως συνηθίζουν καὶ γένε.

Οἱ βράχυνες ποὺ ἔμελλαν ἢ μένουσιν μετὰ τὸ δερμάτιν ἐπὶ τὸν
χωρὶς δὲν ἔχουσιν κανένα ἰδιαιτέρο ὄνομα. Τὸ μέγεθος ὅμως αὐτῶν,
ἀπὸ γυναῖκες ποὺ περνοῦσαν ἡμέρας μετὰ τὸ δερμάτιν καὶ οἱ
ὅποτε ἀνοράσκοντο μικρότερες, ἐγένετο βραχυλόι.

Δὲν ἀκολουθοῦσαν τοὺς δερμάτας ἄλλα πρόσωπα, ὥστε νὰ
παίρνουν ἀπὸ αὐτοὺς τίς χεῖρας καὶ νὰ τίς τοποθετοῦν ἐπὶ
ἑδάφος καὶ νὰ κάνουν ἐπὶ τὰ χερόβολα. Μόνοι τους οἱ
δερμάται ἀποδέτουσιν ἐπὶ ἑδάφος τὰ δράγματα (χεῖρες).

Τρεῖς ἕως τέσσαρες (χεῖρες) δράγματα τοποθετοῦμεν με-
τὰ τὴν καὶ μετὰ τοὺς βράχυνες πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν κἀνοῦν
ἕνα χερόβολον, τὸ ὁποῖον καὶ δέκει ὁ δερμάτης φέροντάς το
συνήθως ἐπὶ τὴν ἀγκυλίαν τοῦ μετὰ τοὺς βράχυνες πρὸς τὰ ἐπὶ
τῷ, ὡς ἡ μητέρα κρατεῖ τὸ παιδί ἐπὶ τὴν ἀγκυλίαν της.

Ἐξ τέτοιων χερόβολων κἀνοῦν ἕνα θιμάρι. Δύο θιμάρια,
ἢ τὰς ἀπὸ τὰς χερόβολων κἀνοῦν ἕνα δερμάτιν. Ἡ ἀγκυλία αὐτῆς
δὲν εἶναι βέβαια πάντα ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀλλὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν
ἐπιτυχίαν τοῦ γεννήματος. Δηλ. ὅταν εἶναι μετωπικὸν ἢ
πλευρικὸν τὸ γέννημα, μπορεῖ τὰ δύο θιμάρια 12 χερόβολα
νὰ ἔλθουν ἐπὶ ἕνα καὶ μισθὸ θιμάρι δηλ. ἐπὶ ἕνα
χερόβολον, ἕνα δερμάτιν.

γ' Οἱ δερμάται.

Οἱ δερμάτοις ἐγένετο ἀπὸ ἄνδρες, γυναῖκες καὶ τὰ μικρό-
τερα παιδιά. Δὲν ἤρχοντο εἰς τὸν τόπον δερμάται ἀπὸ
ἄλλα μέρη. Οἱ κάτοικοι ὅμως τοῦ χωρίου ἀλλήλοβονδοῦντο.

Συνήθως οἱ γυναῖκες ἐπύκταν ἐπὶ ἄριστερόν χεῖρ ἕνα
πακί, ὅχι μάλῃλλον, διὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὰ διάφορα
ἀγκυλίσματα καὶ τὰ ἀγκυλίσματα τῶν διημετριάτων (βίτου, κριδῆς,
κ.ά.). Περὶ τὴν μέσιν ἔδενον κάπως ἐφικτά ἀπὸ τὴν
πρῶτην ἡμέραν τοῦ δερμάτου μίαν ζώνην (ζουνάρι) διὰ νὰ
προφυλάξουν τὴν μέσιν τῶν, διὰ νὰ μὴν ποτέβῃ.

Ἐφύλαξαν τὴν Τρίτην ἡμέραν, ὡς ἡμέραν (κακίαν)
καὶ δὲν ἔμπαινον ἐπὶ τὸν δερβερό. Ὁμοίως τὴν 13^η τοῦ μηνός,
τὴν ἐφύλαξαν.

Συνήδριαν τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ δερβεροῦ γ' ἄφηνον
ἐπὶ χωρὰς εἰς μίαν ἄκρην (γωνιά) ὀλίγον ἀδέρειστον 3-4
(χεῖρες) δραχμῆς καὶ τὸ ὠνόμαζαν ἀποδέρν. Τοῦτο ἔτρωγαν τὰ
ῥα βέβαια καὶ τὰ πικρά. Ἀλλὰ πίνοντας, πῶς ὅσοι ὀπὸροι πίνουν
ἐπὶ γῇ ἀπὸ τοῦ ἀποδέρν, τοῦτα κίλᾳ δά κάρουν. (Ἐντα
κιλὸ-22- ὀκάδες).

δ'. Τὸ δέξιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχίων.

Τὸ δέξιμον τῶν σταχίων (δεμάτιασμα) ἐγίνετο συνήδως
2-3 ἡμέρες μετὰ τὸν δερβερόν. Ἐὰν τύχαιε γὰρ βρέξη,
τότε ἀπληθυντὰ χερόβορα ἐπὶ ἐπὶ τὸν δερβερόν χωρὰς,
ὥστε γὰρ στεγνύνουν κατὰ καὶ ἐκτα τὰ ἔδενον.

ΔΙΑΔΕΜΑΤΑ, ΧΑΜΗΛΟΠΟΙΟΥΣΑ, ΕΥΝΗΔΩΣ ΔΙΟΡΓΗ ΚΑΙ ΕΚΑΡΑ,
βέντες, κοτσικίαις χερσίναις κ. ἄ. Δύο βέρχες τίς ὁποῖες
ἔδενον κατὰ τὴν κορυφήν, ὅπου ἄφηναν καὶ φούνταν (φύψω-
μα) ἔκαναν ἓνα δεματικὸν (δεματικό).

Τὰ δεμάτια ευνήδως, εὐδύς ὡς ἔδενοντο εἰς τὸ χωρὰς,
μετεφέροντο ἐπὶ ἁλῶν.

ε'. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

Ὁσέποτε ἐκαλλιεργήθη πατάτα εἰς τὸν τόπον μας.

στ'. Συγκομιδὴ τοῦ βανοῦ.

Ἡ διατροφή τῶν γυναικῶν παλαιότερον καθὼς καὶ σύμμερον γίνε-
ται μὲ ἄχρον καὶ ἐκὼν ἀπὸ βρώμης, βίκου, τριφυλλοῦ κ. ἄ.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ βανοῦ ἐγίνετο ὅπως καὶ τῶν ἄλλων γεω-
ργικῶν ὄρυγμα - σπορά. Ἀπέναντον τὸ διβόλιμα.

Ὁ βανὸς ἐκ βρώμης ἑδέρμετο πολὺ χαμηλὰ καὶ ἐβάνε-
το ἐπὶ ἔδαφος πρὸς ξήραν, ὅπου καὶ παρέμενεν ἐπὶ
6-7 ἡμέρες. Κατόπιν ἐμαίνετο καὶ ἔδεκετο δεμάτια

σταυρωτά. Ἀπολούντως μετερέετο εὐνὴν ἀχυρῶνα, πρὸς φύλαξιν.
 Ὁ δερμὸς τοῦ θαντοῦ ἐρίετο καὶ γίνεται καὶ βύρερον συνή-
 λως τὸ πρῶτον 15νήμερον τοῦ μηνὸς Μαΐου. Ὁ δερμὸς ἐρίετο
 μέ δρέπανον (δρεπάνι). Ἐσχάτως δὲ γίνεται μέ τὴν κόβαν
 (χονία).

Γ. ΑΛΕΝΙΣΜΟΣ.

α. Τὰ δερμάτια συνεκτερίζοντο πρὸς ἀλωπεκὸν εἰς τὸ
 ἄλωνα. Ἐκτὺ ἐτοποθετοῦντο μέ τὰς τὰ δερμάτια εἰς θυρόν
 καὶ ἐξ διάφορα ἐχήματα. Ὀρθογώνιον παραλληλόγραγον, τετράγωνον,
 κύκλος. Ὁ ἐστάχυνες τῶν δερματιῶν ἐξέπουκ ὅλοι πρὸς τὸ κέντρον.

Τὸ ἄλωνα ἐπάρχει ἀνέκαθεν ἐπὶ χωριό μας:

Εὐρίσκεται ἄλωνα ἐξωθεν τοῦ χωριοῦ καὶ εἰς τὸ ὑψη-
 λότερον μέρος, διὰ τὰ τὸ πᾶν ἐξέχεται.

Ἡ νύκτα εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους καὶ ὁ ἀλωπεκὸς
 ἐρίετο καὶ ἐτοποθετοῦντο εἰς τὸν κατόικον καὶ ἐτοποθετοῦντο.
 Ὁ ἀλωπεκὸς ἀρχίει εἰς ἄλωνα τοῦ ἰουλίου καὶ τελειώνει
 περὶ τὸ τέλος τοῦ πρώτου δεκάημερου τοῦ Αὐγούστου.

Τὸ ἄλωνα ἦτο λευκατῶνον φυτεμένο μέ ἄχρηδα.

Πρὸ τοῦ ἀλωπεκοῦ πύχαιναν πολλοὶ μαζί συνεταῖροι
 καὶ προέβαιον ἐπὶ καθαρὸν τοῦ (κόψιμο τῶν μελῶν
 χορτὸν ἐκούπιμα μέ ἐσθῶματα, πότισμα, κοινῶς κατὰ βρεῖρα,
 γιὰ τὰ καθίστα τὸ χῶμα).

Ἡ προετοιμασία τοῦ ἀλωπεκοῦ, κόψιμο τοῦ χορτοῦ
 ἐκούπιμα ἐρίετο 2-3 ἡμέρες ἠνωρίτερα καὶ μόνον τὸ
 κατάβρεγμα ἐρίετο τὴν προηγουμένην τοῦ ἀλωπεκοῦ ἡμέραν.

Ἡ προετοιμασία ἐρίετο ὅποιαδήποτε ἡμέρα. Γιὰ τὸν
 ἀλωπεκὸν προτιμοῦσαν τὴν δευτέραν ἡμέραν ἀρχίθουν.

Τὸ ἀπλῶμα τῶν δερματιῶν ἐρίετο εἰς τὸ ἄλωνα
 πρῶτῃ, πρῶτῃ πρὶν ἐλθεῖ ὁ ἥλιος. Τὰ ἔρριπτον περιφερει-
 κῶς γύρω ἀπὸ τὸν ἀλωπεκόντο, εἰς τὸν ὅπου ὥστε ὅλα τὰ

βλέποντες πρὸς τὸ κέντρον καὶ ἐκόπτοντο τὰ δερματικά
μὲ τσεκούρι. Στὸ ἄλγιον ἔβλεπαν ἵππους καὶ ἀνθρώπους.

Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀλγιου ἠπύρχε ξύλινος βύζης
βυχηρός (βυχηρό) καλούμενος. Πέριξ αὐτοῦ ἦτο κυρίως
μὲνον βχοινί διπλό (διπλὴ τριχιά) ὥστε καὶ ἀντέχει.

Εἰς τὸ ἄκρον τῆς εἶχε προρδεθῆ χονδρὸς κόμβος
ὁ ὁποῖος περνοῦσε μέσα βτὴν ὑψηλὰ τῆς θαιμαρρίας

Ἡ θαιμαρρία ἦτο καὶ αὐτὴ χονδρὸ βχοινί, τὸ
ὁποῖον ἐπῆκεν κάποιος ἐδικὸς καὶ κατὰ διαστήματα
25-30 ἐκαστοτά ἔφηνε διφείες μέσα βτὶς ὁποῖες

περνοῦσε τὸ γῶν τὸ κεφάλι του. Ἐπεὶ ἔβλεπον ὅχι
γῶν ἔβλεπον στὸ ἄλγιον. Τὰ γῶν κατόπιν κυττώ-
δε κάποιος, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο εἰς τὸ κέντρον τοῦ

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ **ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ**

ἀλγιου καὶ περιεφέρετο γύρω ἀπὸ τὸν βυχηρό γράφον-
τας μικρὰς περιφύσεις κατὰ τὴν αὐτὴν φοράν ὅπως

περιεφερόντο καὶ τὰ γῶν ἔβλεπον τὸ βχοινί
βουδούντος καὶ κάποιον ἄλλον, ὅτι τὰ γῶν ἦσαν

πολλὰ, τὰ ἐχύριζαν κατ' ἀντίθετον φοράν καὶ ἔτσι
ἐβουδούντο ἡ ἐρχομὰ μέχρι ἀποπερνώσεως. Τὰ γῶν

πού ἔβλεπαν στὰ ἄκρα προτιμοῦσαν νὰ εἶναι ἄρθρα καὶ

μάλιστα τὰ ταχύτερα ἐκ τούτων, ἐπεὶ δὲ ἦσαν εὐρίσκο-
ντο στὸ ἔξω μέρος ἔρχοντο μεγαλύτερα περιφύσεις καὶ

διὰ τὰ προκινῶνται τὰ ἄλλα, ἵπρεπε νὰ τρέχουν πολὺ.

Τὰ γῶν ἐκτυποῦσαν μὲ τὴν βίττα (καρυντῶτι)
ἦτο γεγνὸς βχοινί μήκους 2 περίπου μέτρων, δερμένο

αὐτὸ ξύλο μήκους ἐνὸς μέτρου. Ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ ἀλ-
γιου ἐλέγετο «τὰ γῶν βτὸν ἄνεμον».

Δὲν ἔχρησιμοποιεθῆναι εἰς τὸν τόπον μας ἡ ροκίνα.

Γνωρίζομεν ὅμως, ὅτι ἦτο ξύλινον ἀλγιστικὸν ὄργανον
κατασκευασμένον ἐκ πλατάνου. Εἶχε μήκος 2 περίπου

μέτρα καὶ πλάτος 50-60 ἑκατοστά. Τὸ ἐμπρό-
σθιον τμήμα της, ἦτο γυριστὸν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὄριον
στενύτερον ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον κορμὶ τῆς ροκάνης.»

Ὁ ἀγωνισμὸς ἀρχίει συνήθως τὴν πρώτην μέτρη ἀνατολῆς
τοῦ ἡλίου καὶ ἐστέμνε αὐθημερόν. Σπανίως ἐμένει διὰ τὴν
ἐπομένην.

Κατὰ τὸν ἀγωνισμὸν χρησιμοποιοῦσαν τὸ ρεχόμενον φανὶ
μέτρια χαλὰ (τρίχλον). Μὲ αὐτὸ ἐγύριζαν τὸ ὑπὸ
ἀγωνισμὸν διημετρίακόν. Τίς πρῶτες ὥρες τοῦ ἀγωνισμοῦ,
ὥς ὅπου στρώσει τὸ «λεῖωμα» ὅπως τὸ ἔλεγον, ἔπρεπε κάποιος
νὰ γυρίσῃ εἰς τὸ ἔξω-ἔσω μέρος τοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ νὰ ρίχνῃ
ὅτι δὲν ἔρχεται τὰ ἴδια μέσα εἰς τὸν κύκλον τοῦ ἀγωνιστοῦ.

Διὰ τὴν ὁδήγησιν τῶν ἰσχυρῶν ἀπὸ τῆς ράβδος ἐνὸς περίπου
μέτρου καὶ εἰς τὸ ἄκρον της εἰσέλασθαι εἰς τὸν κύκλον 2 περίπου
μέτρων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

βίτση.

Στὸν τόπομας τὰ ἀγωνιστὰ εἶναι μετὰ
καὶ κάθε εἶδος διημετρίακου ἀγωνιστοῦ
μὴν βοράν καὶ σὲ μία ἡμέρᾳ ἐστέμνε.

Συνήθως ἀγωνιστὸν παρέες-παρέες κόνοντες
«κολληγιά» εἰς τὰ ἀγωνιστὰ ὅπως ἔλεγον. Τὴν κολληγιά τὴν
κόνονσαν ἀπὸ πολὺ ἐνωρίς, ἔκδορ ἀπὸ τὸν χειρῶνα.

Ἐπὶ τὸν ὅρμον ὅπως καὶ εἰδικὸι ἀγωνιστὰὶ ποὺ ἀπελάσαν-
τον ἀντὶ ἀμοιβῆς τὸν ἀγωνισμὸν καὶ ἐνομήσαντο βαλμάδες.

Μὲ τὸν κόπκον συνήθως ἔτριβαν τοὺς ὁστάτους ποὺ
ἔμεναν ἀγωνιστὰς δηλ. ἀπάτητοι ἀπὸ τὰ ἴδια.

Τὸ κοπάκιμα ἐγένετο εἰς τὸ ἀγόνι. Ὁ κόπας
ἦτο ζύλον κρηνηωτὸν μήκους 150-2 μέτρων καὶ πλάτους
5-6 ἑκατ. Τὸν κόπκον χρησιμοποιοῦσαν ἑκδορ καὶ διὰ τὸ
κοπάκιμα μικρὰς ποσότητος διημετρίακων (φακὺς ρεβιδίων).

Η ἐργασία αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ τῆς μέγας οἰκογενείας.

Τὰ κοπύλλια - ὅταν ἡ ποσότης ἐστὶ μικρὰ ἀνεξέχεται δὲ
πυκνούς, ἡ παχιά καὶ τὰ μεγάλα ἔχοντα.

40 τὰν ἡ πόσις ἦτο μέγλη, βοῦδούρα καὶ οἱ ἄλλοι.

Σπυρίδης δὲ, ἐγένετο ῥεὺς ἀγωνισμὸς τῶν σπαχίων,
μὲ ἕν μόνον ἄλογον.

Τὸ κοπτικισμὸν ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ἑδύρου τοῦ ἀγωνίου καὶ ἀπέβλεπεν εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ. ὅταν ἐτελείετο τὸ κοπτικισμὸν, ἐρρίπτετο εἰς τὸν ἄερα διὰ τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ ἑδύρου.

Αθωνική μηχανή έφθκκε εις τόν τόπον μας τό 1962
καί ήτο συνεταιριστική. Διέδεται ίδιον εργατικό προσωπόν.

Β. Πίχρεια

Οι ερωτημένοι βιάζοντο να είναι έτοιμοι διά τὸ γίγνημα
τῆς ἐκείνης γὰρ τοῦ γένου. Εὐρισκόντο μὲν τὸ βανάρι τὸ
τριχάλο (φυκὸν) καὶ τὸ καρπούδι καὶ τὸ πιδούρο (δάσφη).

Ἡ σφραγὶς τοῦ βιβλίου ἔχει ἐπίσημες χάρα. Ἐσταυρώ-
ντο μὲ ἐκ μακρῶ χάρα (σφήκα) συνδεδεμένη πρὸς
ἐπιμέλειαν τοῦ βιβλίου, ὅταν τὰ βιβλία ἐκτύπων.

Κατόπιν το έβαψαν με τους σπαραγμούς που είχαν
τα δερματικά, που είχαν δώσει τα δερμάτια. Έπειτα, όλοι
όσοι είχαν πέντε μέρες στο μάθημα, επλήνουντο με νερό
που έφερε κάτω από ένα από τα βρύα μέσα σε βάζο.

Αὐτὴ τοὺς ἔρριπτεν νεκρὸν, ὥς ὅτεν καὶ τελευτᾶν ἔχοι.

Ἐκείνοι πλημένοι ταραχῶν, ἔδωκαν πολλὰς εὐχάς στον νεοκαὶ-
ρη καὶ ὅτε κατέβη πάλι τοὺς ἔρριπτεν νερό. Ὅσο νερό
περίβηκε στό στακί τὸ ἔχυναν γύρω, γύρω στό γῆρ.

Τό γινόμενόν «σταθμίσμα» ἔγινετο μέ τόν «καρποφόρον».

Συνήθως έχιμλερ ὁ ἄδρας μέτζυ γυναίκα, οἱ ὁποῖοι ποίντας ἔπρεπε νά εἶναι εὐδαίμοι πρός τούτο.

Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν τὰ ὅποια παρέμεναν εἰς τὸν καρπὸν μετὰ τὸ θίξιμα δροῦ με τοὺς ἄτριβους σταχυές τὰ ἐφάβων μὲ πίκουρο (βάρωμα) οἱ γυναῖκες εἰς τὸ ἄχυρον τοῦ σωροῦ καὶ τὰ ἐκοπήθηον. Σπανώτερον δέ, ὅταν ἐρρέοντο πάρα πολλὰ, τὰ θώνηον μὲ ἐν μόνον καὶ σπανώτερον δύο ἢ ὡς, ὥστε νὰ τριβούν. Ἡ δὲ ἄλλη αὐτῇ ἐργασία, «τὸ δῦτερο μικρὸ θώνην ὅπως συνήδιξαν νὰ τὸ θένε, ἐρέετο καὶ «ζανακ πίκουμα».

Ὅταν τελείωνε τὸ θίξιμα καὶ εἶχε χωρισθῇ πλήρως ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦ ἄχυρον, ἐπῆρχον δύο ἐμπνέεις σωροί. Ὁ ἑκὸς ἦτο τὸ ἄχυρον καὶ ὁ ἄλλος, ὁ καρπός.

Ὁ σωρὸς τοῦ καρποῦ ἐμαλεῖνετο μὲ τὸ ρυτιάρι εἰς στρωμνὴν σωρὸν. Κατόπιν ἐβάζαν εἰς τὸν σωρὸν αὐτὸν ὅρδια τὸ καρπολόι, τὸ ρυτιάρι καὶ τὸ πίκουρον (βάρωμα). Κατόπιν ἐβάζαν καὶ ἑνὴ ἀνταρῶνα τοῦ ἄχυρον, νὰ βοηθῶν τὸν σωρὸν μὲ εἰδικὸν ὄργανον διὰ νὰ μὴν τοικρήνῃ ὁ κοφῆγας. Τὸ μέγεθος αὐτοῦ μὲ δοχεῖον πλὴν ἐρέετο πλάγιον (κ. πλάγι) χωρητικότητος 12 ὀκάδων. Δύο πλάγια δὴ. 24 ὀκάδες εἴπου ἴσον 1 κιλό.

Εἰς τὸ θώνην κατεβάλλοντο τὰ ἑξῆς βάρη, ἦν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀρετικῆς:

- α) τὸ παπαδιατικόν,
- β) τὸ ἀγροφυλακτικόν,
- γ) τὸ ἀθωιατικόν,
- δ) τὸ βουκολιατικόν,
- ε) τὸ γεωργιατικόν, ἔδινεν ὅσο παίρνει μίαν ρυτιάρι.

Κατόπιν ὁ γεωργὸς μετέφερε ὅτι ἀπένεικε, εἰς τὸ ὅπου τὰ καὶ τὸ ἔβαζε μέσα εἰς κουβέλλας ἐκ ξύλου πλάτους καὶ ἄρχότερον μέσα εἰς ἀμπάρια.

Τὸ ἄχυρον ἀπεθνήσκετο εἰς τὴν ἀχυρῶνα, ἡ δὲ πλεονεξία

πλάγι

μήνες Σεπτέμβριο - Οκτώβριο - Νοέμβριο, ἔπαιζαν τὶς φωτιές αὐτοὺς καὶ ἐπαίνοτο γύρω ἀπὸ τῆ φωτιά ἄνδρες γυναῖκες καὶ παῖδιά. Οἱ γυναῖκες καὶ οἱ κοπέλλες ἔκαρναν καὶ διάφορες ἔργασιες, ἔπλεκαν ἔρνεαν κλπ.

Κάποιος ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους ἔλεγε παραμύθια ἢ ἐξηγῶν καὶ ἀπὸ τῆ ζωῆς του καὶ οἱ νεώτεροι τὸν ἄκουγαν μὲ προδοχά.

Ἄλλες φορές ἔπαιζαν τὴν κορομυδιά ἢ ἔλεγαν αἰτίγματα.

Οἱ νεώτεροι πολλές φορές ἔχόρευαν - ἄχόρια καὶ κορίτσια ραδί, πρὶν τὴν ἀπὸ τῆ φωτιά. Πολλές φορές τ' ἄχόρια, πρὶν ἀκάνει τοῦ ὠρατοῦ, πιδούσαν τὰν ἀπὸ τῆ φλόγα τῆς πυρᾶς. Ἀκόμη τ' ἄχόρια, ἔβγαζαν ἀναμμένης κάρβουνα, γιὰ νὰ κάνουν κρότο καὶ νὰ τροφῶν τὶς κοπέλλες. Τοῦτο ἐγένετο πρὶν ψυχαγωγίας καὶ ἀντίεστου. —

Ἡ ἐκδήλωση αὕτη ἐγένετο ἐν τῷ χωρίῳ ΔΟΤΤΗΝΗΝ Ἐπαρχίας ΧΑΛΚΙΔΟΣ τοῦ Νοτοῦ Εὐβοίας ἀπὸ τῆς 5^{ης} - 15^{ης} τοῦ μηνὸς φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1970.

Αἱ πληροφορίες ἐδόθησαν ἀπὸ τοὺς κάτωδεκατοῖκους τοῦ ἀνωτέρω χωρίου:

- α) Ὁδυσσεύς Ἀναστ. Παναγιώτου 80 ἐτῶν, ἀχράμματος.
- β) Μιχάλης Γ. Κυριακός 81 ἐτῶν, ἀχράμματος.
- γ) Δημόδενς Ἰω. Ματσούκας 73 ἐτῶν, γ' ἀγροτικῆς.

[Δημήτριος Μι. Γεροκωστάκης, διδ' ἑσκατος.
Ἡ ἐκδήλωση ἐγένετο ἐν τῷ ἀνωτέρῳ διδ' ἑσκατος ἀπὸ
τῆς 5 - 15 φεβρουαρίου 1970.]